

MAGYAR KÖZLÖNY

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOMJEGYZEK

S z á m :	T á r g y :
41/1953. (VII. 31.) M. T. 1.761/R—6/1953. (VII. 31.) Bgy. M.	Az újításokról és találmányokról. A hizottsertés és juh vágási engedélyek kiadásáról.

I. Főrész

Minisztertanácsi rendelet

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 41/1953. (VII. 31.) M. T. számú rendelete

az újításokról és találmányokról.

I. RÉSZ

ÚJÍTÁSOK.

I. Fejezet

Általános rendelkezések.

1. §.

Az újítás fogalma.

(1) Újítás minden javaslat, amelynek megvalósítása a népgazdaság részére gazdasági vagy egyéb hasznos eredménnyel jár.

(2) Az újítástól csak viszonylagos újdonság követelhető. A viszonylagos újdonság abban áll, hogy a javasolt elgondolást a javaslat megvalósításának helyén a javaslatlélel időpontjában nem alkalmazzák és alkalmazását bizonyítható módon nem is tervezik. Újítás lehet olyan javaslat is, amely a szakirodalomban (könyv, folyóirat, szabadalmi leírás stb.) megjelent közleményen alapul.

(3) Nem tekinthető újításnak

a) valamely megoldandó kérdés felvetése vagy valamely feladat pusztán kitűzése, kivéve ha a javaslat a kitűzött feladat megoldásának eszközét és módját is tartalmazza,

b) az olyan javaslat, amelynek előterjesztése a javaslattevőnek teljes mértékben munkaköréből folyó kötelessége.

2. §.

Az újítás fajai.

- (1) Az újítás lehet
  - a) műszaki tökéletesítés,
  - b) termelési észszerűsítés,
  - c) ügyviteli (adminisztratív) észszerűsítés.

(2) Műszaki tökéletesítés az olyan újítás, amely termelési eszköz, termék, vagy termelési eljárás műszaki megváltoztatására, illetőleg új termelési eszköz, termék, vagy termelési eljárás bevezetésére irányul. A műszaki tökéletesítés lehet találmány is.

(3) Termelési észszerűsítés az olyan újítás, amely meglévő termelőeszközök jobb kihasználását teszi lehetővé anélkül, hogy akár azoknak, akár az előállított terméknek szerkezetét vagy az előállítás műszaki formáját megváltoztatná, illetőleg tökéletesítené.

(4) Ügyviteli észszerűsítés minden olyan, az államigazgatás vagy vállalati igazgatás ügyvitelére vonatkozó újítás, amelynek megvalósítása akár országosan, akár helyi viszonylatban gazdasági vagy egyéb hasznos eredménnyel jár, az ügyintézkést gyorsabbá, pontosabbá vagy egyszerűbbé teszi.

3. §.

Az újítás szerzője.

(1) Az újítás szerzőjének az ellenkező bizonyításáig azt kell tekinteni, akinek javaslata a megvalósításra illetékes szervhez először érkezett be.

(2) Az újítás társszerzőinek azokat kell tekinteni, akik valamely feladat megoldásában egyidőben vagy egymást követően vettek részt. Társszerzőnek nemcsak az együttműködő újítók, hanem mindazok a személyek elismerhetők, akik a javaslat megoldását előbbrevitték, függetlenül attól, hogy együttműködtek-e.

(3) Az újítás szerzőségét átruházni tilos.

4. §.

Az újítás szerzőségével járó jogok.

(1) A megvalósított újítás szerzőjét díjazás, továbbá újítói tanúsítvány illeti meg.

(2) Az illetékes miniszter az egész népgazdaságra kiható jelentőségű újítás szerzőjének — az Országos Találmányi Hivattalal egyelértésben megállapított irányelvek szerint — kiváló újítói oklevelet adhat.

(3) Az újítói jogokat és a díjigényt csak a megvalósítástól számított egy éven belül lehet érvényesíteni.

5. §.

Az újító díjazása.

(1) Az újítót a jelen rendeletben megállapított szabályok szerint kell díjazni.

(2) A díjazás alapja eltérő aszerint, hogy az újítás

a) pénzben közvetlenül kifejezhető népgazdasági eredménnyel vagy

b) pénzben közvetlenül ki nem fejezhető népgazdasági eredménnyel jár.

(3) Ha az újítás pénzben közvetlenül kifejezhető népgazdasági eredménnyel jár, az újítási díjat a megvalósítástól számított első év tényleges eredménye alapján kell megállapítani.

(4) Ha az újítás megvalósítása pénzben közvetlenül ki nem fejezhető népgazdasági eredménnyel jár, a díj összegét az összes körülmények mérlegelésével kell megállapítani.

(5) Ha az újítás importmegtakarítást vagy új kiviteli lehetőséget biztosít, a jelen rendelet alapján járó újítási díjon felül a bel- és külkereskedelmi miniszter — kérelemre — külön jutalmat állapít meg és folyósít.

6. §.

Az újítási díj mértéke.

(1) A műszaki tökéletesítés után járó díj mértéke a megvalósítástól számított egy év alatt ténylegesen elért eredmény

első 5.000 Ft-ja után 10%,

a következő 5.000—20.000 Ft-ig terjedő része után 8%,

a következő 20.000—100.000 Ft-ig terjedő része után 5%,

a következő 100.000—1 millió Ft-ig terjedő része után 3%,

az 1 millió Ft-on feletti része után pedig 2%.

(2) A termelési észszerűsítés után az (1) bekezdésben meghatározott díjnak a fele jár.

(3) Ha az (1) és (2) bekezdésben foglalt szabályok szerint kiszámított díj az 50 Ft-ot nem éri el, azt 50 Ft-ra kell kiegészíteni.

(4) Ha az újítás megvalósítása jelentős anyagmegtakarítást eredményez, az anyagmegtakarítás után járó újítási díjat 25%-kal fel kell emelni.

(5) Ha az újítást az első megvalósítástól számított egy éven belül másutt is elfogadják, valamennyi átvevő vállalat (állami szerv) — a nála elért népgazdasági eredmény alapján — külön újítási díjat köteles fizetni. Ilyen esetben az újítónak a teljes újítási díj 50%-a, az átvett javaslat személynek pedig — az újítót megillető 50%-on felül — az újítási díj 25%-a jár, feltéve hogy a javaslat tétel nem tartozik az illető munkaköréből folyó kötelességei közé. A fennmaradó 25%-kal az átvevő szerv igazgatói (jutalmazási) alapját kell növelni.

(6) Ha az újítást az első megvalósítástól számított egy év után másutt is elfogadják, az átvett javaslatnak a jelen rendelet alapján járó újítási díj 10%-át kell kifizetni, kivéve ha a javaslat tétel munkaköréből folyó kötelessége.

(7) Ugyanazért az újításért a szerzőnek (szerzőknek) bármilyen címen kifizethető díj összege műszaki tökéletesítésnél a 100.000 Ft-ot, termelési észszerűsítésnél pedig az 50.000 Ft-ot nem haladhatja meg.

(8) Ha az újítási javaslat olyan természetű, hogy annak előterjesztése a munkakörét jól ellátó dolgozótól kötelességszerűen részben várható, az (1) és (2) bekezdés értelmében járó újítási díj leszállítható. 50%-nál nagyobb mértékű leszállításhoz a felettes szerv engedélye szükséges.

(9) Ha az újítás népgazdasági eredménye pénzben kifejezhető ugyan, de az újítás másirányú jelentőségével nem áll arányban, az újítónak járó díjat az összes körülmények mérlegelésével kell megállapítani.

7. §.

Az újítási díj folyósítása.

(1) Ha az újítás megvalósítása után a teljes népgazdasági eredmény nyomban jelentkezik, az újítási díjat — az esetleges felülvizsgálat után — egyösszegben haladéktalanul ki kell fizetni.

(2) Ha az újítás megvalósításával a teljes népgazdasági eredmény nyomban nem jelentkezik, a várható népgazdasági eredmény alapján:

a) 200 Ft-nál nem nagyobb újítási díjat teljes egészében, a magasabb összegű újítási díjnak pedig 25%-át — legalább 200, legfeljebb 500 Ft-ot — a vállalat (állami szerv) vezetője az újítási díjat megállapító határozat alapján, annak meghozatalától számított 8 napon belül köteles folyósítani, feltéve hogy a javaslat az elfogadástól számított egy éven belül megvalósításra kerül;

b) a kifizetett összeget az újítási díj 50%-ára akkor kell kiegészíteni, amikor az újítással ténylegesen elért népgazdasági eredmény a várható díj kétszeresét a közbenső kalkuláció szerint már elérte;

c) a megvalósítástól számított egy év elteltével a már kifizetett díjat egy hónapon belül ki kell egészíteni az év folyamán ténylegesen elért népgazdasági eredmény alapján kiszámított összegre. Egy év eltelte előtt is ki kell fizetni a teljes újítási díjat, ha a tényleges népgazdasági eredmény alapján járó díj a felső határt már korábban elérte.

(3) A pénzben közvetlenül ki nem fejezhető népgazdasági eredménnyel járó újítás esetében

a) 200 Ft-nál nem nagyobb újítási díjat teljes egészében, a magasabb összegű újítási díjnak pedig 25%-át — legfeljebb 200 Ft-ot — a vállalat (állami szerv) vezetője az újítási díjat megállapító határozat alapján annak meghozatalától számított 8 napon belül köteles folyósítani, feltéve hogy a javaslat az elfogadástól számított egy éven belül megvalósításra kerül;

b) a kifizetett összeget az újítási díj 50%-ára a megvalósítástól számított két héten belül kell kiegészíteni;

c) a további 50%-ot három hónapon belül akkor kell kifizetni, amikor a gyakorlati tapasztalat szerint az újítástól várt népgazdasági eredmény már bekövetkezett.

(4) Ha országos jelentőségű újítást — az esetleg szükséges kísérletek lefolytatása után — megvalósításra elfogadnak, az újítónak a (2), illetőleg (3) bekezdés a) pontja értelmében járó díjrészlet 5.000 Ft-ig felemelhető. Azt, hogy mely újítást kell országos jelentőségűnek tekinteni, az illetékes miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben állapítja meg.

(5) Hosszabb kísérletezést igénylő, nagyjelentőségű újítás esetében az illetékes miniszter javaslatára az Országos Találmányi Hivatal a valószínű újítási díj 10%-áig terjedő előleget folyósíthat a javaslattevőnek. Az előleget az újítási díjból le kell vonni, a megvalósításnak az újító hibáján kívül történő elmaradása esetén azonban nem kell visszafizetni.

(6) Ha az újítás az elfogadástól számított egy éven belül nem valósítható meg, díjat (díjrészletet) csak az újítás megvalósítása után szabad kifizetni. A nagyjelentőségű újítás elfogadása után az Országos Találmányi Hivatal a várható díjazás legfeljebb 25%-át kifizetheti.

(7) Ha a nagyjelentőségű újítás népgazdasági eredménye a megvalósítástól számított egy éven belül előreláthatóan nem állapítható meg, a várható díjazás legfeljebb 25%-át az Országos Találmányi Hivatal kifizetheti.

(8) Ha a népgazdasági eredmény az újítás megvalósításától számított három év eltelte után sem állapítható meg, a díj hátralévő részét az összes körülmények mérlegelésével kell megállapítani.

(9) A helytelenül kifizetett újítási díjat akkor kell visszafizetni, ha az újító rosszhiszeműsége megállapítható. Ez a szabály nem érinti a helytelen kifizetést okozó személy felelősségét.

8. §.

Újítási díjfizetési kötelezettség.

(1) Az újítónak járó díjat az a vállalat (állami szerv) köteles kifizetni, amely az újítást megvalósítja.

(2) Ha az újítás megvalósítása révén elért népgazdasági eredmény nem az újítási díj kifizetésére kötelezett vállalatnál (állami szervnél) jelentkezik,

a kifizető jogosult az újítási díjat arra hátrítani, akinek javára az újítást megvalósították.

(3) Ha az újítási díj áthárítása bármely okból nem lehetséges, az újítási díjat az Országos Találmányi Hivatal téríti meg.

9. §.

Az újító normája.

Az újító normája tekintetében a munkanormák készítéséről és kezeléséről szóló rendelkezések irányadók.

II. Fejezet

Szervezet és eljárás.

10. §.

Felelősség az újításokért.

(1) Az újítási javaslatok gyors elbírálásáért és megvalósításáért, az újítómozgalom elősegítéséért és támogatásáért a vállalat (állami szerv) igazgatója (vezetője) és az újítási előadó, továbbá saját területén minden műszaki dolgozó felelős.

(2) A vezető az újítási ügyek intézését és az újítási előadó munkájának irányítását a főmérnök (műszaki vezető) hatáskörébe utalhatja.

11. §.

Az újítási előadókra vonatkozó általános szabályok.

(1) Ha a munkavállalók száma a 20 főt eléri, újítási előadót kell kijelölni. Az újítási előadó ezt a munkakörét egyéb feladatai mellett látja el. Azoknál a vállalatoknál, amelyeknek létszáma az 500 főt meghaladja, továbbá az irányító szerveknél és a minisztériumoknál az újítási előadót általában más munkakörrel megbízni nem lehet.

(2) Újítási előadónak általában olyan személyt lehet kijelölni, aki a felügyeletet gyakorló miniszter által megszabott képesítéssel rendelkezik.

12. §.

Összeférhetetlenség.

(1) A javaslattevő saját újítási javaslatának ügyintézésében semmiféle hivatalos ténykedést nem fejtethet ki.

(2) A vezető beosztású dolgozó javaslatát döntés céljából a közvetlen felettes szervhez kell felterjeszteni.

13. §.

Újítást javaslatok bejelentése.

(1) Az újítási javaslatot annak a szervnek az újítási előadójánál kell benyújtani, amely annak megvalósítására az újítás tárgyánál fogva hivatott. Több szervnél történő előterjesztés esetén a

benyújtáskor meg kell jelölni mindazokat a szervezeteket, amelyeknél a javaslatot már bejelentették.

(2) Minden újítási előadó újítási naplót köteles vezetni.

(3) Az újítási naplóba való bevezetés nem biztosítja az elsőbbséget a szerzői tanusítvánnyal vagy a szabadalmi bejelentéssel járó jogok megszerzésére. E jogok megszerzéséhez az Országos Találmányi Hivatalhoz tett bejelentés szükséges.

14. §.

Az újító jogai és kötelességei az eljárás során.

(1) Az újításért felelősek (10. §) kötelesek gondoskodni az újító jogainak biztosításáról, elsősorban arról, hogy a találmánynak minősíthető újítások szabályszerű bejelentése az Országos Találmányi Hivatalnál az elfogadástól számított két héten belül megtörténjék.

(2) Az újítási javaslat tartalmát mindaddig nem szabad nyilvánosságra hozni, amíg a javaslat elfogadásáról elsőfokon nem döntöttek; ha pedig elsőfokon a javaslatnak találmányként való bejelentését határozták el, a javaslat tartalmát mindaddig nem szabad nyilvánosságra hozni, amíg azt az Országos Találmányi Hivatal közzé nem tette vagy a nyilvánosságra hozatalra engedélyt nem adott.

(3) Az újító számára lehetőséget kell nyújtani arra, hogy javaslatának sorsát figyelemmel kíséresse. Ezért az újítási előadó az ügyintézésnek bármely szakában a javaslattevőnek újítási ügyében köteles tájékoztatást adni. Ha az újítási ügyet más szervhez teszik át, erről az újítót értesíteni kell. Ugyancsak értesíteni kell az újítót arról, hogy újítását máshol is megvalósítják.

(4) Az újító jogosult a díjazás mértékének alapjául szolgáló eredményre vonatkozó számításokat bármikor megtekinteni, kivéve ha az honvédelmi, illetőleg fontos népgazdasági érdekeket sért.

(5) Az újító köteles elősegíteni újítása megvalósítását és a kivitelezésben a mintadarab elkészítésében, valamint a megvalósításhoz szükséges munkálatokban az azokat lebonyolító szerv felhívására közreműködni. Leszállítható az újítási díja annak az újítónak, aki a közreműködést elfogadhatók nélkül megtagadja és ezáltal megnehezíti az újítás megvalósítását.

15. §.

Határozat és jogorvoslat újítási ügyekben.

(1) Az újítási javaslat elfogadása vagy elutasítása felől a vezető határoz.

(2) Az újítási ügyekben hozott bármilyen határozat ellen a tudomásulvételtől számított 30 napon belül fellebbezni lehet a közvetlen felettes szervhez.

(3) Az előbbi bekezdések rendelkezései nem érintik az újítónak azt a jogát, hogy újítási ügyének sérelmes intézése miatt panasszal fordulhasson a minisztériumhoz vagy az Országos Találmányi Hivatalhoz.

16. §.

Társadalmi ellenőrzés.

Az újítási ügyintézés társadalmi ellenőrzését a szakszervezetek látják el; az ellenőrzés során jogosultak az újítási ügyekbe betekinteni.

III. Fejezet

Az újítótevékenység tervszerű fejlesztése.

17. §.

Újítási feladattervek és az újítások felvétele a műszaki fejlesztési tervbe.

(1) Minden olyan vállalatnál (állami szervnél), amelynél újítási előadó működik, az egyes tervidőszakokra a műszaki fejlesztési terv keretében újítási feladattervet kell kidolgozni.

(2) Azokat az újításokat, amelyek valamely szakmai, illetőleg népgazdasági ág egészét vagy szélesebb körét érintik, a szakmai, illetőleg a népgazdasági ág műszaki fejlesztési tervébe fel kell venni.

(3) A vállalatok műszaki fejlesztési tervébe azokat az újításokat is fel kell venni, amelyeket a vállalatnál a megelőző tervidőszakban elfogadtak, de még nem valósítottak meg.

18. §.

Kísérletezési és megvalósítási költségek.

(1) Az újítási javaslatok kísérletezésére és megvalósítására a teljes beralap 0,5 százalékát kitevő összeget lehet felhasználni. Ha az újítási javaslat kísérletezéséhez és megvalósításához szükséges költségek a 0,5 százalékból nem fedezhetők, erre a célra a felettes szerv engedélye alapján a beralap további 1 százalékának megfelelő összeg felhasználható.

(2) Ha az újítási javaslat kísérletezésével és megvalósításával kapcsolatban felmerülő bérköltségek a jóváhagyott beralapból nem fedezhetők, a teljes beralapot az ipar, az építőipar és a közlekedés területén 0,2 százalékkal, egyéb területen pedig 0,1 százalékkal túl lehet lépni.

(3) Az újítónak az (1) bekezdésben megállapított költségkeretből meg lehet téríteni azokat a költségeit, amelyek az újítási javaslat bejelentése előtt annak kidolgozásával kapcsolatban merültek fel.

19. §.

Kutatói, tervezői munkakörben dolgozók újítása.

(1) A jelen rendelet rendelkezéseit azokra a dolgozókra, akiket munkaviszonyuk vagy megbízásuk új eljárások, tervek kidolgozására, illetőleg ezek ellenőrzésére, módosítására vagy javítására kötelez (tudományos kutatók, tervezők stb.) ebben a §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá eső javaslatok szerzőjét — javaslatának elfogadása esetén — a főfelügyeletet gyakorló miniszter az erre a célra szolgáló külön alaptól díjazásban részesíti.

(3) Díjazni csak az olyan javaslatot lehet, amely a javaslattevő munkakörében megkívánható átlagos teljesítményt felülmúlja. A miniszter döntése ellen 30 nap alatt fellebbezésnek van helye az Országos Találmányi Hivatalhoz.

IV. Fejezet

Ügyviteli észszerősítések.

20. §.

A javaslatok előkészítése és elbírálása.

(1) A javaslatot általában annak a szervnek a vezetője bírálja el, amelynél a javaslat az ügyvitel vagy szervezet megjavítását célozza. Az elfogadott és megvalósított ügyviteli észszerősítési javaslatok szerzőjét jutalomban lehet részesíteni. A javaslat megvalósításáról és a jutalom mértékéről a vezető saját hatáskörében végérvényesen dönt.

(2) Országos érvényű jogszabállyal vagy egyéb rendelkezéssel megállapított eljárás vagy szervezet megjavítására irányuló javaslat elbírálása, jutalmazása és megvalósítása a javaslat tárgya szerint illetékes legfelsőbb országos szerv hatáskörébe tartozik.

21. §.

A javaslatok jutalmazása.

(1) A jutalom 50.— Ft-nál kevesebb nem lehet. Ugyanezért az ügyviteli észszerősítési javaslatért a szerzőnek bármilyen címen kifizethető jutalom összege az 5.000 Ft-ot nem haladhatja meg. Az 1.000 Ft-ot meghaladó összegű jutalmat csak a javaslat tárgya szerint illetékes miniszter jóváhagyásával lehet folyósítani.

(2) A javaslatért megállapított jutalom összege annak a szervnek a költségvetését, illetőleg igazgatói (jutalmazási) alapját terheli, amelynek vezetője a jutalmat megállapította, függetlenül attól, hogy a javaslattevő ennél a szervnél van-e alkalmazásban.

(3) Az Országos Találmányi Hivatal az illetékes miniszterrel egyetértésben indokolt esetben engedélyezheti a jutalomnak a 18. § (1) bekezdésében megjelölt keretből való folyósítását.

II. RÉSZ

TALÁLMÁNYOK.

V. Fejezet

Általános rendelkezések.

22. §.

A találmány fogalma.

Találmány a jelen rendelet alkalmazása szempontjából minden eredeti, értékes és népgazdasági szempontból fontos műszaki tökéletesítés, amely a technika ismert állásához viszonyítva lényeges haladást jelent. A találmányi jelleg elismerésének nem előfeltétele, hogy a műszaki tökéletesítés szabadalmi oltalomban részesíthető-e.

23. §.

A találmány jogi oltalmának megszerzése.

A feltaláló találmányát a jogi oltalom megszerzése céljából

- a) az államnak felajánlhatja vagy
- b) arra szabadalmi oltalmat kérhet. Ennek feltételeit külön jogszabályok állapítják meg.

24. §.

A találmány szerzője.

(1) A találmány szerzőjének — az ellenkező bizonyításáig — azt kell tekinteni, aki bejelentését az Országos Találmányi Hivatalhoz előbb nyújtotta be.

(2) Társ szerzőnek nemcsak az együttdolgozó feltalálók, hanem mindazok elismerhetők, akik a javaslat megvalósítását előbbrevitték, függetlenül attól hogy együttműködtek-e.

25. §.

A találmány felajánlása az állam részére.

(1) A találmányt az állam részére az Országos Találmányi Hivatalhoz intézett nyilatkozatban kell felajánlani.

(2) Az Országos Találmányi Hivatalnál előterjesztett szabályszerű felajánlási nyilatkozatot egyben szabadalmi bejelentésnek is kell tekinteni.

(3) Az állam részére elfogadott találmány szerzőjének az Országos Találmányi Hivatal szerzői tanúsítványt ad.

26. §.

A találmány tulajdonosa.

(1) Az elfogadott találmány az állam tulajdona. A találmány szabadalmaztatása esetén szabadalomtulajdonosként az államot, mint a feltaláló jogutódját kell feltüntetni. A feltaláló nevét a

szabadami leíráson ilyen esetben is fel kell tüntetni.

(2) Állami tulajdonba vett találmány szabadalmaztatása esetén szabadalomtulajdonosként a miniszter hozzájárulásával az állam helyett állami vállalat (állami szerv) is feltüntethető.

VI. Fejezet

A feltaláló jogai.

27. §.

Feltalálói díj.

(1) Az elfogadott és megvalósított találmány szerzőjét feltalálói díj illeti meg.

(2) A díj mértékének megállapítására az újítási ügyek intézésére vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni hogy a díjazást annak a három évnek a népgazdasági eredménye alapján kell kifizetni, amely a találmány üzemszerű bevezetését követő első öt év alatt a legnagyobb népgazdasági eredményt adja.

(3) A díj összegét a találmány használatával az egész ország területén elért népgazdasági eredmény alapján, évenként külön-külön kell kiszámítani.

(4) Ha a díj a (2) bekezdésben foglaltak szerint nem állapítható meg, azt valamennyi körülmény figyelembevételével a találmány tárgya szerint illetékes miniszter állapítja meg.

(5) Népgazdasági szempontból fontos találmány esetén a feltalálói díjat az illetékes miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben a népgazdasági eredmény alapján járó díj kétszereséig felemelheti.

(6) Ugyanazért a találmányért kifizethető feltalálói díj összege a 200.000 Ft-ot nem haladhatja meg. Az évenként kifizethető díj összege 100.000 Ft-nál több nem lehet.

(7) Az Országos Találmányi Hivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben indokolt esetben feltalálói díjat állapíthat meg az állam részére elfogadott, de megvalósításra nem kerülő találmányok szerzőinek.

28. §.

A feltalálói díj folyósítása.

(1) A találmány üzemszerű alkalmazásának első évében a feltalálói díjat, illetőleg annak részleteit az újítási ügyek intézésére vonatkozó rendelkezések szerint kell folyósítani.

(2) Ha országos jelentőségű találmányt — az esetleg szükséges kísérletek lefolytatása után — megvalósításra elfogadnak, első részletként az első évi díj 25 százalékáig, de legfeljebb 10.000 Ft-ig terjedhető összeget kell kifizetni.

(3) A második és harmadik évben a díjrészleteket — féléves utóalkuláció alapján — a félévet követő egy hónapon belül kell kifizetni.

(4) A negyedik és ötödik év végén készített árvetés alapján a feltalálónak járó különbözetet egy hónapon belül kell folyósítani.

29. §.

Előzetes kísérleti költségek megtérítése.

Ha a találmány elfogadása előtt a feltalálónak a kísérletezéssel, kidolgozással, kivitelezéssel vagy a szabadalmi oltalom megszerzésével kapcsolatban költségei merültek fel és ennek eredményeként az államot terhelő költségek csökkentek, az igazolt és hasznos kiadásokat az Országos Találmányi Hivatal egészben vagy részben megtérítheti.

VII. Fejezet

Eljárási szabályok.

30. §.

Eljárás újítási szerenél bejelentett találmány esetében.

(1) A találmányi bejelentést haladéktalanul meg kell küldeni az Országos Találmányi Hivatalnak, ugyancsak meg kell küldeni szerzői tanúsítvány megadása céljából — a felajánlási nyilatkozattal együtt — azt a műszaki tökéletesítést is, amely találmánynak minősíthető.

(2) Az Országos Találmányi Hivatal által történő közzététel előtt a találmányi bejelentés tárgyát nyilvánosságra hozni — a Találmányok Értékesítését Engedélyező Bizottság engedélye esetén is — csak az Országos Találmányi Hivatal külön engedélyével lehet.

31. §.

Bejelentések felülvizsgálása.

Az Országos Találmányi Hivatal a találmányi bejelentéseket felülvizsgálja. A bejelentés esetleges hiányainak pótlására az Országos Találmányi Hivatal a feltalálót felhívja. Ha a feltaláló a hiányt a felhívás ellenére a megadott határidőn belül nem vagy nem megfelelően pótolja, a feltalálói díjat az Országos Találmányi Hivatal az újítási díj mértékéig csökkentheti, illetőleg a szerzői tanúsítvány kiadására irányuló kérelmet visszavontnak tekintheti és a beadványt újításként való elbírálás céljából a miniszterhez teheti át.

32. §.

A találmány elfogadása és kipróbálása.

(1) Az Országos Találmányi Hivatal a találmányi bejelentést állásfoglalás céljából a miniszternek határidő megjelölésével megküldi. A javaslat tárgyának kísérlet vagy megvalósítás céljából

való elfogadása, továbbá a kísérlet, illetőleg megvalósítás elrendelése a miniszter hatáskörébe tartozik.

(2) A kísérletnél való személyes közreműködés szükségességéről a miniszter a feltalálót értesíti. A személyes közreműködést indokolatlanul megtagadó feltaláló díjrésztét nem kaphat és elfogadás esetén a részére járó feltalálói díjat a miniszter 25 százalékkal csökkentheti.

33. §.

Az elfogadott bejelentések minősítése; jogorvoslat.

(1) A miniszter által az állam részére elfogadott bejelentést az Országos Találmányi Hivatal megvizsgálja, hogy az a jelen rendelet 22. §-a értelmében találmánynak minősíthető-e.

(2) Ha az Országos Találmányi Hivatal a bejelentés tárgyát nem minősíti találmánynak, a szerzői tanúsítvány kiadását megtagadja és erről valamennyi érdekeltet értesíti.

(3) A szerzői tanúsítvány kiadása vagy a tanúsítvány kiadásának megtagadása tárgyában hozott határozat ellen bármelyik érdekelt fél fellebbezéssel élhet az Országos Találmányi Hivatal mellett szervezett találmányi döntőbizottsághoz. A fellebbezést a határozat közlésétől számított harminc napon belül, közlés hiányában legkésőbb a határozat költét követő egy éven belül kell az Országos Találmányi Hivatalhoz benyújtani. A döntőbizottság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

34. §.

Találmány szabadalmaztatása szerzői tanúsítvány megtagadása esetén.

(1) Szerzői tanúsítvány kiadásának megtagadása esetén a felajánlást a feltaláló kérelmére szabadalmi bejelentésként kell elbírálni. A kérelmet a megtagadás közlésétől számított harminc napon belül kell előterjeszteni.

(2) Ha az újítként elfogadott javaslatra az Országos Találmányi Hivatal a szerzői tanúsítvány kiadását megtagadja, a szabadalmi oltalom megszerzése esetén ez az oltalom az államot (vállalatait) a bejelentés tárgyának újítként való használatában nem gátolja. Ilyen esetben a használatért az újítként vonatkozó rendelkezések szerint megállapított díj jár.

35. §.

Szabadalom, találmány vásárlása.

A miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben szabadalmat, találmányt a jelen rendeletben megállapított feltételektől eltérő feltételekkel is megvásárolhat az állam részére.

III. RÉSZ

VEGYES RENDELKEZÉSEK.

VIII. Fejezet

Büntető rendelkezések.

36. §.

Újítkési ügyekkel kapcsolatos büntettek.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, büntetett követ el és három évig terjedhető börtönnel büntetendő,

a) aki valamely újító vagy feltaláló javaslatát jogtalanul eltulajdonítja és azt akár saját, akár más számára hasznosítja,

b) aki másnak újítási, vagy találmányi javaslatát — bár a szerző beegyezésével — sajátjaként vagy társszerzeményeként tünteti fel vagy használja abból a célból, hogy ő vagy a javaslattevő (feltaláló) a fennálló szabályok kijátszásával újítási díjban vagy egyéb jogtalan előnyben részesüljön,

c) aki valamely elfogadott újítás, találmány, tapasztalati anyag vagy új munkamódszer bevezetését szándékosan akadályozza,

d) aki valamely újítás vagy találmány díjazásának alapjául szolgáló népgazdasági eredmény kiszámításánál annak összegét szándékosan túlozza, vagy csökkentéssel abból a célból, hogy ezáltal a szerzőt vagy mást az állam megkárosításával jogtalan előnyhöz juttasson, vagy mást jogos díjigény érvényesítésében akadályozzon.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja esetében az elkövetővel egyenlően büntetendő a szerző is.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott cselekmények büntetése öt évig terjedhető börtön, ha a cselekményt az újítási javaslattal kapcsolatosan hivatali eljárásra kötelezett személy vagy az követi el, aki az újítás, illetőleg találmány tényleges szerzőjének hivatali vagy üzemi felettese.

(4) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, egy évig terjedhető börtönnel büntetendő, aki az Országos Találmányi Hivatalnál szabadalmaztatás végett még be nem jelentett, illetőleg az Országos Találmányi Hivatal által közzé nem tett valamely találmányi javaslatot az illetékes szerv engedélye nélkül nyilvánosságra hoz.

(5) A jelen rendeletben meghatározott büncselekmények miatt csak az Országos Találmányi Hivatal elnökének vagy az újítás, illetőleg a találmány tárgya szerint illetékes miniszternek a feljelentésére van helye büntető eljárásnak. A minisztérium a feljelentést egyidejűleg az Országos Találmányi Hivatalnak is megküldi.

IX. Fejezet

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések.

37. §.

Illetékmentesség.

(1) Az újítási díjak, jutalmak, továbbá az államnak felajánlott találmányok után járó díjak és minden egyéb juttatás adó- és illetékmentes.

(2) Az újítási javaslatokkal, továbbá az állam részére felajánlott találmányokkal kapcsolatos minden beadvány és eljárás költség- és illetékmentes.

(3) Az előző bekezdésekben meghatározott kedvezmények nem vonatkoznak az újító által szabadalom engedélyezése iránt előterjesztett kérelemre, valamint a feltalálónak a szabadalommal védett találmányból eredő jövedelmére.

(4) Az állam által elfogadott találmány szabadalmaztatása esetén az eljárás az állam részére illetékmentes. Az állam a tulajdonában lévő szabadalmak után évi illetéket nem fizet. Az illetékmentesség nem terjed ki a 26. § (2) bekezdésében említett esetre.

38. §.

Felhatalmazás.

(1) Jelen rendelet végrehajtásához szükséges utasításokat az Országos Tervhivatal elnöke adja ki.

(2) A minisztériumok és a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelt szervek vezetői a népgazdaságnak és az államigazgatásnak az irányításuk alatt álló ágában az újítási ügyek intézését a szakmai sajátosságoknak megfelelően a jelen rendelet és az Országos Tervhivatal elnökének utasítása alapján az Országos Találmányi Hivatal elnökével — a helyi tanácsokat érintő részében a Minisztertanács illetékes szervével — egyetértésben szabályozzák.

(3) Az újítási díjak és költségek elszámolásának rendjét a pénzügyminiszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben állapítja meg.

39. §.

Hatályukat vesztő jogszabályok.

Hatályukat veszti:

az újítási ügyek intézésének egységes szabályozásáról szóló 56/1951. (II. 27.) M. T. számú rendelet, az állam részére felajánlott találmányok ügyeinek intézéséről szóló 166/1951. (IX. 8.) M. T. számú rendelet,

a tapasztalatcsere megszervezéséről szóló 10.860/1951. (Tg. É. IV. 28.) O. T. számú rendelet és

az anyagmegtakarítással járó újítások díjazásának megemeléséről szóló 205/9/1951. N. T. számú határozat.

Nagy Imre s. k., a Minisztertanács elnöke.

II. Főrész

Miniszteri rendelet

A begyűjtési miniszter

1.761/R—6/1953. (VII. 31.) Bgy. M. számú rendelete

a hizottsertés és juh vágási engedélyek kiadásáról.

A begyűjtési miniszter a hizottsertés, juh vágási engedélyek kiadása tárgyában az alábbiakat rendeli:

1. §.

(1) Az az egyénileg termelő, akinek az 1952/53. gazdasági évről származó hizottsertés beadási és az 1953. évi sertéshizlalási szerződéses akciókból származó hizottsertés beadási hátraléka nincs, vagy az 1952/53. gazdasági éves hizottsertés beadási hátralékát az 1953. évi 10. számú törvényerejű rendelet értelmében a terménybeadási kötelezettség teljesítése után törölték, az 1953. II. félévi hizottsertés beadási kötelezettségének teljesítése előtt egy darab hizottsertés levágására vágási engedélyt kaphat.

(2) A vágási engedély kiadása előtt a termelő köteles a községi (városi) tanács végrehajtóbizottságánál igazolni, hogy az 1953. II. félévi hizottsertés beadási kötelezettsége teljesítésére a levágásra kerülő egy darab sertésen kívül megfelelő súlyú sertéssel rendelkezik.

2. §.

Selejt juh levágására a vágási engedélyt ki kell adni annak a termelőnek, aki az előírt gyapjúbeadási kötelezettségének eleget tett és szerződéses ürühizlalási kötelezettsége nincs, vagy annak eleget tett, vagy ilyen természetű kötelezettsége csak később esedékes.

3. §.

(1) A vágási engedélyek kiadásánál a községi (városi) tanács végrehajtóbizottsága a vágási engedély kiadására megállapított feltételeket a legszigorúbban tartsa szem előtt.

(2) A vágási engedély kiadásának lehetőségére a községi (városi) tanács végrehajtóbizottsága hívja fel az egyénileg termelők figyelmét, a feltételek ismertetése, dobszó és hangos híradó útján.

Tisza József s. k., begyűjtési miniszter.

Szerkeszti: Minisztertanács Titkársága.

Kiadja: Magyar Közlöny Lapkiadó Vállalat.

Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. I.

Telefon: 121—592., 129—480. (57., 83.)

Terjeszti: Posta Központi Hirlap Iroda O. V.